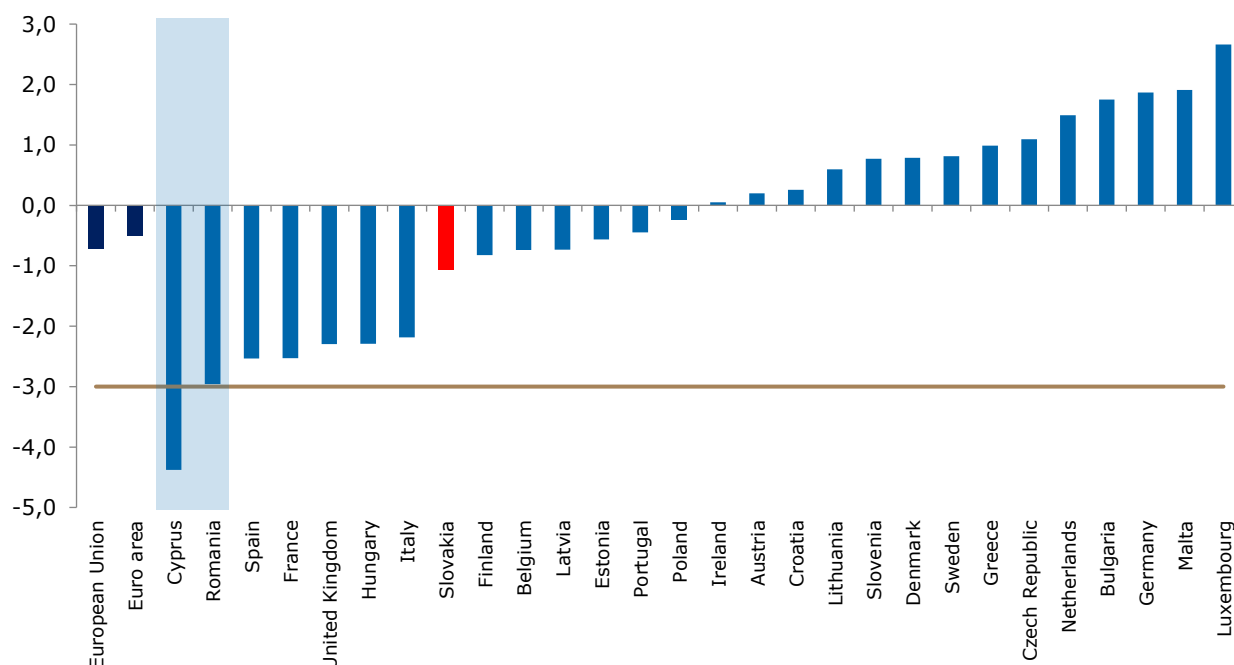

Deficit za rok 2018 sa po benchmarkovej revízii zvýšil na 1,1% HDP, dlh sa vrátil do sankčných pásiem

Revidovaný deficit hospodárenia verejného sektora za rok 2018 dosiahol 1,06%, čo je o 0,36 p.b. HDP viac ako prvé výsledky v apríli. Upravilo sa zaznamenanie výdavkov na mimorozpočtových účtoch štátneho rozpočtu a premietli sa výsledky z benchmarkovej revízie, ktorá taktiež zvýšila saldo hospodárenia. Dlh sa zvýšil o 0,5 p.b. na 49,4% HDP z dôvodu reklasifikácie niektorých záväzkov vlády do dlhu, pričom revízia HDP prispela k nárastu dlhu vo výške 0,3 p.b. HDP. Fiškálny deficit bol v EÚ a v EA na úrovni 0,7% HDP resp. 0,5% HDP, verejný dlh v EÚ bol na úrovni 80,4 % HDP, v EA 85,9 % HDP.

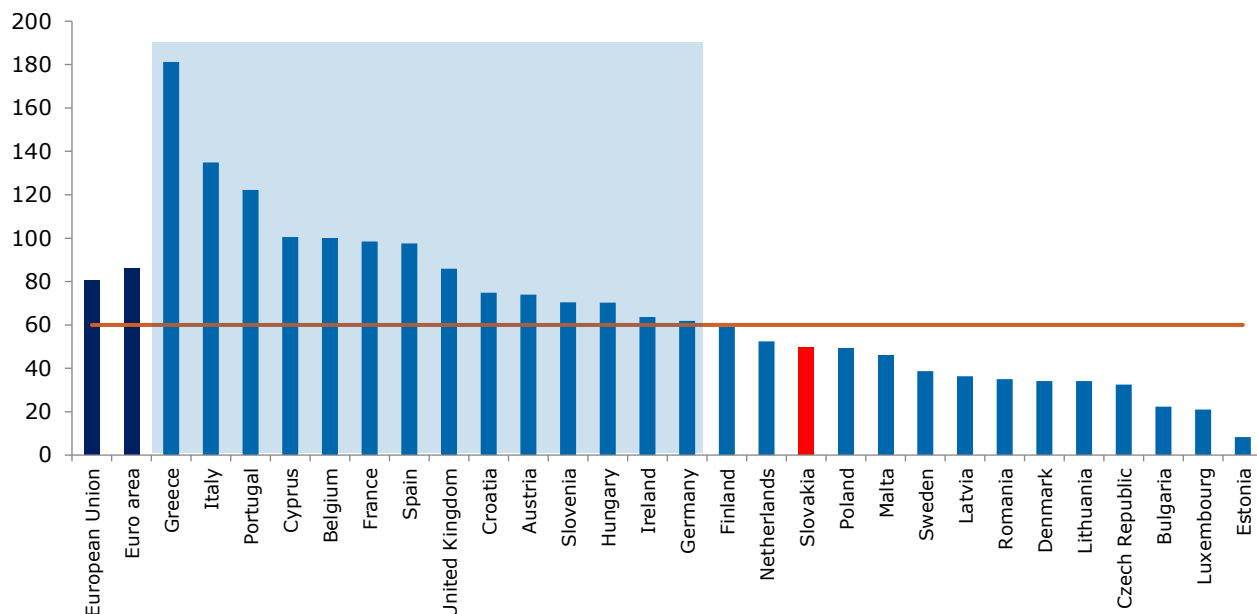
Eurostat v dnešnej tlačovej správe prezentoval výsledky deficitu a dlhu notifikované členskými krajinami EÚ za obdobie 2015 – 2018 v rámci druhej EDP notifikácie. Deficit za EÚ28 dosiahol v roku 2018 úroveň -0,7 % HDP a za EA19 0,5% HDP. Dlh EÚ28 dosiahol 80,4 % HDP a dlh EA19 85,9 % HDP. V porovnaní s rokom 2017 došlo v roku 2018 k zníženiu deficitu EÚ28 o 0,3 p.b. (EA19 o 0,4 p.b.) a k poklesu dlhu EÚ28 o 1,7 p.b. a EA19 o 1,9 p.b. HDP.

Graf 1 Výška deficitu krajín EÚ za 2018 (% HDP)

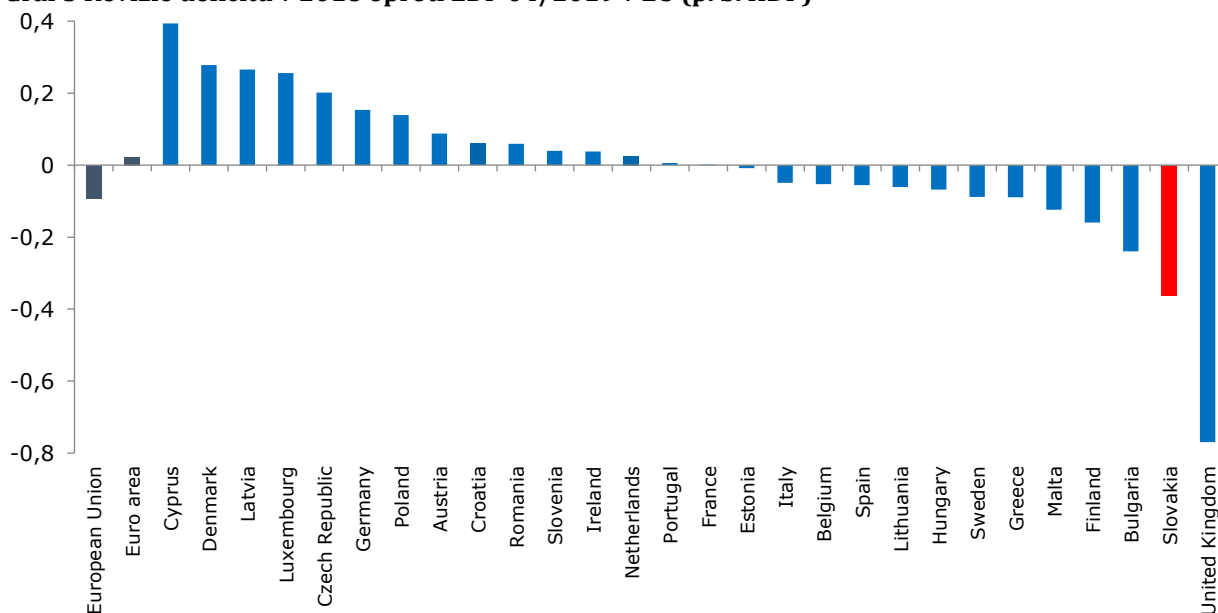
Rýchle komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov úseku meny, štatistiky a výskumu (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „Analytici ÚMS“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

Graf 2 Výška dlhu krajín EÚ v 2018 (% HDP)

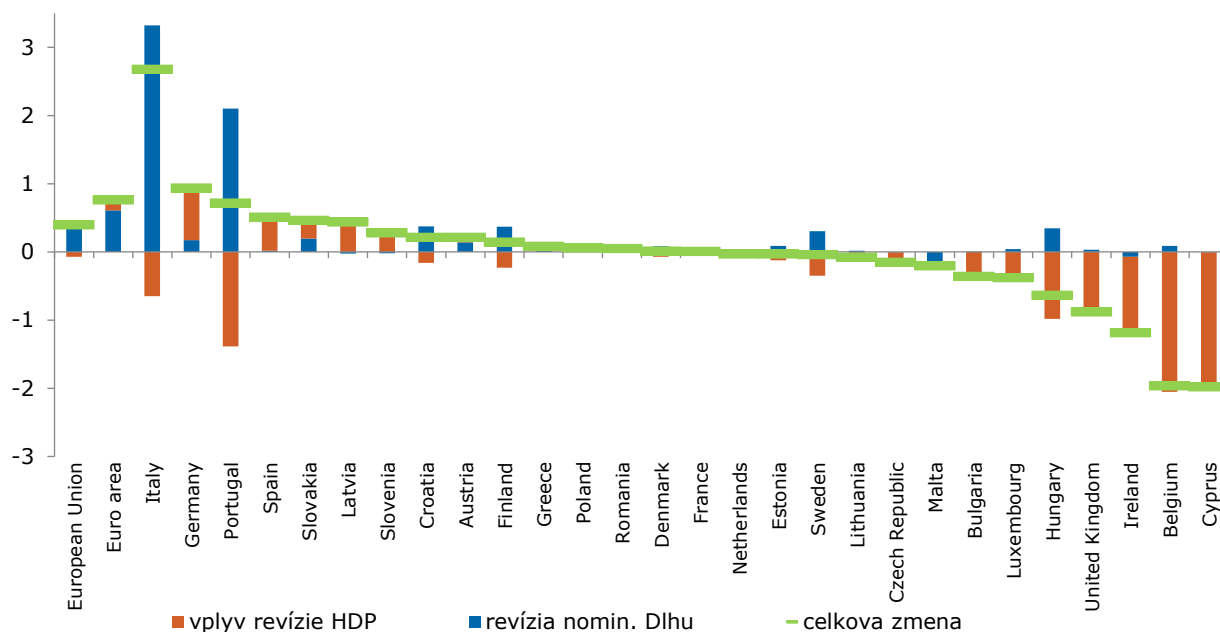

Významné revízie medzi októbrovou a aprílovou EDP notifikáciou prebehli vo väčšine krajín z dôvodu zrealizovania benchmarkovej revízie. Najväčšie revízie salda verejných financií v smere jeho zhoršenia zaznamenali Spojené kráľovstvo (0,8 p.b.), Slovensko (0,4 p.b.) a Bulharsko (0,2 p.b.), naopak najväčšie zlepšenie zaznamenali krajiny Cyprus (0,4 p.b.), Dánsko a Lotyšsko obe zhruba na úrovni 0,3 p.b. HDP. Dlh sa oproti aprílovej EDP notifikácii najviac zvýšil v Taliansku (2,7 p.b.), v Nemecku (0,9 p.b.) a v Portugalsku (0,7 p.b.) a znížil v Cypre a Belgicku o 2,0 p.b. a Írsku o (1,2 p.b.). Celková revízia pomerového ukazovateľa dlhu bola vo významnej miere ovplyvnená aj revíziou HDP, ktoré bolo revidované vo väčšine členských krajín.

Graf 3 Revízie deficitu v 2018 oproti EDP 04/2019 v EÚ (p. b. HDP)

Graf 4 Dekompozícia revízie dlhu oproti jarnej EDP z 04/2019 v EÚ (p. b. HDP)

Za Slovensko bol za rok 2018 notifikovaný deficit vo výške 1,06% HDP a maastrichtský dlh zaznamenal výšku 49,4% HDP. V porovnaní s prvou notifikáciou v apríli došlo k zvýšeniu deficitu o 0,36 p. b. HDP a k nárastu dlhu o 0,5 p. b. HDP. Zvýšenie dlhu o 0,5 p.b. HDP na 49,4% HDP ma za následok, že dlh sa opätovne nachádza v 1. sankčnom pásme v zmysle zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Celkové zhoršenie deficitu verejnej správy pozostáva z revízie vyplývajúcej z aktualizácie zdrojových dát s negatívnym vplyvom vo výške 0,23 % HDP a z benchmarkovej revízie s negatívnym dopadom 0,13 % HDP.

V rámci aktualizácie zdrojových dát deficit zvýšila najmä revízia zaznamenania výdavkov na mimorozpočtových účtoch vo výške 0,24% HDP, ku ktorému Eurostat v rámci prvej EDP notifikácie vzniesol výhradu¹. Tú po overení októbrovej EDP notifikácie odvolal. Štandardne sa aktualizovala výška daňových a odvodových príjmov s pozitívnym vplyvom vo výške 0,04 % HDP ako aj výška pohľadávok, záväzkov a iných dát subjektov verejnej správy s celkovým negatívnym vplyvom 0,03% HDP.

Októbrová EDP notifikácia bola okrem uvedených úprav ovplyvnená aj benchmarkovou revíziou národných účtov², ktorú realizujú všetky krajiny EÚ, väčšina z nich v roku 2019. Táto revízia ovplyvnila deficit verejnej správy od roku 1995. Celkový dopad benchmarkovej revízie v roku 2018 je vo výške -0,13% HDP. Nepriaznivý vplyv na saldo verejnej správy prinieslo vylúčenie príspevkov prevádzkovateľov jadrových zariadení z príjmov Národného jadrového

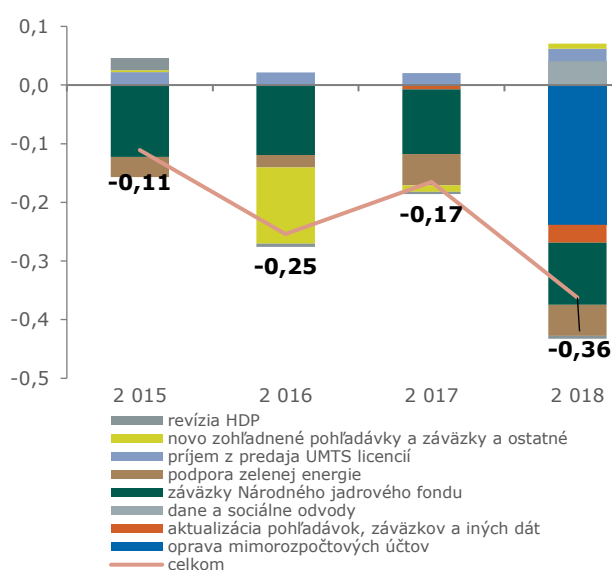
¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9731224/2-23042019-AP-EN/bb78015c-c547-4b7d-b2f7-4ffe7bcdfad>

² Štatistický úrad ju vykonáva zhruba každých päť rokov, a jej cieľom je zapracovanie aktualizovaných zdrojov údajov a metodických spresnení pri rôznych ukazovateľoch národných účtov.

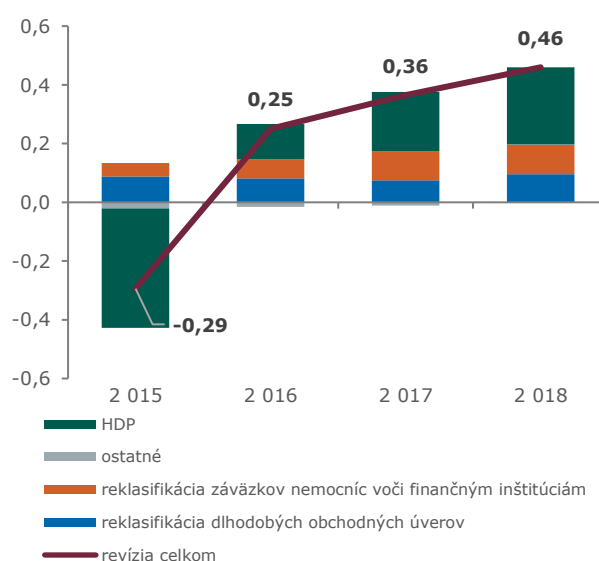
fondy a úrokov, ktoré fond získava správou naakumulovaných prostriedkov³. Presmerovanie schémy dotovania nákladov na nákup elektrickej energie produkovej z obnoviteľných zdrojov z distribučných spoločností na vládu negatívne ovplyvnilo bilanciu vlády, keďže tarifa za prevádzku systému, ktorá má tieto náklady kompenzovať, plne nepokrýva skutočné náklady distribučných spoločností na v danom roku⁴. Naopak zmena zaznamenania príjmu z licencií na poskytovanie mobilných služieb (UMTS), kde došlo k revízii zaznamenania časového radu príjmov z licencií (nie jednorazovo, ale v zmysle dĺžky trvania licencie) predstavuje pozitívny vplyv na deficit v tých obdobiach, kedy to nebolo zaznamenané.

Roky 2009-2018 boli ovplyvnené zohľadnením pohľadávok a záväzkov z daní a sociálneho zabezpečenia vo verejnej správe, ktoré predtým do účtov verejnej správy nevstupovali.

Graf 5 Faktory revízie deficitu 2015 - 2018 v p. b. HDP **Graf 6 Faktory revízie dlhu 2015 - 2018 v p. b. HDP**

Zdroj: ŠÚSR, výpočty NBS

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Výška dlhu v nominálnom vyjadrení sa revidovala smerom nahor v celom časovom rade pod vplyvom reklasifikácie dlhodobých obchodných záväzkov vlády⁵ a reklasifikácie záväzkov zdravotníckych zariadení voči finančným inštitúciám do dlhu⁶. Vo významnej miere prispela k nárastu pomerového ukazovateľa dlhu na HDP v rokoch 2016 - 2018 aj revízia nominálneho HDP, naopak priaznivo ovplyvnila pokles dlhu v 2015.

³ Tieto príjmy vo výške 99% predstavujú záväzok na budúce vyradovanie jadrovej-energetických zariadení. Zvyšné 1% si ponecháva Národný jadrový fond na svoju správu.

⁴ Úrad pre reguláciu sieťových odvetví by mal zohľadniť skutočné náklady v tarife až v období T+2.

⁵ Na základe vydania nového [Manuálu vládneho deficitu a dlhu v auguste 2019](#)

⁶ Aktualizácia záväzkov zdravotníckych zariadení voči dodávateľom, ktoré prevzala finančná inštitúcia (od roku 2009)

Tabuľka 1: Revízia hospodárenia verejnej správy za 2018 v 2. EDP notifikácii

v mil. eur	EDP apríl	EDP október	EDP október – EDP apríl
deficit	-629	-951	-322
<i>celkové príjmy</i>	36 017	36 570	553
bežné príjmy	35 189	35 948	759
<i>z toho: priame dane</i>	6 579	6 520	-59
<i>nepriame dane</i>	9 803	10 693	889
<i>z toho: DPH</i>	6 326	6 319	-7
<i>sociálne príspevky</i>	13 357	13 435	79
<i>príjmy z vlastníctva majetku a bežné transfery</i>	1 633	1 281	-352
<i>predaj produkcie</i>	3 817	4 019	202
kapitálové príjmy	827	621	-206
<i>celkové výdavky</i>	36 646	37 521	875
bežné výdavky	33 061	33 801	740
<i>sociálne výdavky</i>	16 334	16 332	-3
<i>z toho peňažné dávky</i>	11 856	11 856	0
<i>naturálne sociálne dávky</i>	4 478	4 475	-3
<i>dotácie</i>	399	1 048	649
<i>bežné transfery</i>	1 864	1 877	13
<i>úroky</i>	1 176	1 207	32
<i>kompensácie zamestnancov</i>	8 395	8 360	-36
<i>medzispotreba</i>	4 893	4 977	85
kapitálové výdavky	3 585	3 720	135
<i>z toho: vládne investície</i>	3 218	3 353	135
<i>kapitálové transfery</i>	325	325	0
deficit podľa subsektorov	-629	-951	-322
ústredná verejná správa	-910	-1 125	-215
miestna samospráva	117	135	18
fondy sociálneho zabezpečenia	164	39	-125
Hrubý dlh verejnej správy	44 145	44 322	177
deficit v %HDP	-0.7	-1.1	-0.4
Hrubý dlh verejnej správy v % HDP	48.9	49.4	0.5

Zdroj: ŠÚSR, výpočty NBS

Zuzana Ďurčenková
analytici@nbs.sk